

Zámecká pevnost Floriána Gryspeka z Griesbachu v Kaceřově

Práce je zaměřena na opevnění renesančního zámku a na zařazení fortifikace do kulturně historického kontextu. Tematicky navazuje na autorčinu předchozí práci, zaměřenou na architekturu a historii Kaceřova. Na základě ikonografické dokumentace byla popsána bastionová fortifikace reprezentačního sídla královského sekretáře. Samostatná část práce byla zaměřena na dnešní podobu opevnění. Byly shrnuty možné důvody, které vedly Floriána Gryspeka k rozhodnutí investovat do rozsáhlé obrany sídla. Autorka propojila modernizaci opevnění v Evropě v první polovině 16. století s tureckými nájezdy.

Po shrnutí literatury byl zrekapitulován historický vývoj bastionového opevnění v Itálii a pozornost byla soustředěna na transformaci jednotlivých prvků do střední Evropy. Pozornost byla věnována vojenským architektům a jejich literární činnosti. V rámci traktátové literatury byl kladen důraz na fortifikační předlohy Sebastiana Serlia a Francesca di Giorgia, který vydal *Trattato di architettura civile e militare* již po roce 1482. Novinky v pevnostním stavitelství se objevily na konci pozdní gotiky a touha po inovacích byla umocněna technologickým vývojem dělostřelecké techniky. Modernizace opevnění a stavba nových pevností začala zejména po francouzské válečné výpravě do Itálie, kde si Karel VIII. nárokoval dědičná práva. V Čechách to byla doba po husitských válkách.

Autorka se zajímala o tureckou kulturu, hlavně o zdroje poznání a šíření informací v renesanční Evropě. Této problematice byla věnována kapitola *Poznávání osmanského světa*. Na cestopisnou a humanistickou literaturu navázala představením humanistů, se kterými se stýkal F. Gryspek.

Studium opevnění zámku plynule navazuje na otázky týkající se autorství Kaceřova. Významná role byla připsána ojedinělé fortifikaci a problematika autorství byla řešena v jiných souvislostech než v autorčině předchozí práci.

Jedním z cílů této práce byl i pokus o identifikaci osob zobrazených v medailonech v patře jihovýchodního rizalitu. Zobrazený muž v turbanu umožňuje rozvinout teorii o liberálním smýšlení F. Gryspeka. Možné zobrazení architekta s uhelníkem a vojenskou přilbou připívá teorii, že architektem projektu byl zkušený vojenský inženýr. Tuto myšlenku pisatelka rozvíjí v kapitole *Architekt Kaceřova – Johann Tscherte*.

Stručně byly zmíněny další opevněné stavby na českém území. Opevnění soukromého sídla bylo následováno až stavbou Bučovic na Moravě. Práce je doplněna o stavby, jejichž opevnění sloužilo spíše k dekoraci a jeho cílem bylo zvýšit celkový reprezentační dojem. Příkladem může být letohrádek Hvězda v Praze-Liboci či jihočeský zámek Kratochvíle.